

PERŽVALGA.

Balandžio 24 d. (sen. st.) i „S.-Pet. Vied.” telegrafuoja iš Vilniaus: „Žinomas lietuvių veikėjas kunigas Ambrozevičia liko vyskupo atstatytas nuo vietos už tai, kad per rinkimus per jo iniciatyvą lietuviai susijungė su žydais priešais lenkus”.

— Kovoje su marijavitais, Lenkijoje, veikliai dalyvauja ir mūsų „tautietis” vyskupas sufraganas Roškys (gyvena Varšavoje ir vadinasi „po pańsku” Ruszkiewicz, nors jo familia, Senapilės apygardėj, kaip girdėt, visai „neponiškai” Ruškiais vadinasi). Jis nuolatai važinėja, lyg koks jena-rolas, su pulku „ištikimųjų” katalikų, po vietas, kur smarkiai vysta „pakvaitėliai” marijavitai, su tikslu jiems pie meniška išvaryt kvaitulį.

Kelionėse katalikų prieš marijavitus atsitinka savitarpinės muštynės, kartais baisiai kruvinos (pvz. Stryków).

— „Lietuvos” N19 pradėta talpinti „Protokolas pirmo polytiškojo lietuvių seimo Amerikoje, atsibuvusio 22 d. vasario, 1906 m. Philadelphiaje, Pa.”

— Anglų socialistų laikraštį „Appeal tuo Reason” (Girard, Kansas) pereinamais metais spausdinosi apysaka „The Jungle”, Upton'o Sinclair'o parašyta. Tos apysakos didvyris yra lietuvis, o tema — daugiausiai mėsos trustas su visom jo niekšystėms. Viskas dedasi Chicagoj. Vardai tikri ir faktai teisingi. Apysaka atpausta knygoj (pirmoji laidai jau išėjo) kaštuoja \$1,25 (su apdarais \$1,30). Tą apysaką skaitė ir prez. Rooseveltas. Pasipiktinęs... ir autorių pasiūkęs kamantinėjo, ar tai viskas teisybė ir net paskyrė komisiją ištirimui.

Lietuvių gyvenimas parodytas apysakoje labai skurdus. Verta ją perskaityt kiekvienam lietuviui, mokančiam angliskai.

— Antrasis Susivažiavimas Liet. Soc. Partijos Am. bus ateinančio mėnesio berželio 10 d. (nedėlioj), svetainėje po N91-93 Grand str., Brooklyn, N. Y. Salė nusamdyta dviem dienom.

— XXI seimas Susiv. Liet. R.-Kat. A. bus Newarke, N.J. Prasidės berželio 19 d., utar- ninke.

— „Liet. Ukininkas” rašo, kad gegužės 1 dieną (darbininkų šventė) Vilniuje pabrūkai, spaustuvės ir didžiosios dirbtuvės buvo uždarytos — darbininkai nedirbo; bet su krovose, aludėse ir visokiose užeinamose ir sustojamose vietose buvo, kaip ir šiokiomis dienomis, pardavinėjama ir šiaip-jau dirbama. Laikraščiai tuo po tos dienos neišėję. Del tos priežasties ir „L. U.” 18 numeris pasivėlinęs išėiti.

Isz Lietuvos.

A. a. Povilo Višinskio laidotuvės. Buvo sekmadienis. Apie 4-tą valandą po pietų ant geležinkelio stoties susirinko nemažas būrelis lietuvių. Atidarė vagoną, kuriame buvo atvežtas iš Berlyno grabas su a. a. Višinskio kumu, Vilniaus „Kanklių” draugija sugiedojo „Requiem aeternam” (Amžiną atilsį) ir visas būrelis nulydėjo brangųjį kuną į šv. Mikalojaus bažnyčią. Iš bažnyčios netrukus visa gedulingoji procesija patraukė į Rasos kapus. Ši procesija slinko visa eilė įvairiausių vainikų nuo redakcijų, draugijų ir atskirų žmonių. Vainikai buvo nuo „Lietuvos Ukininko” („Brangiam, nepavaduojamam bendradarbiui), nuo „Vilniaus Žinių” („Tautas veikėjui Povilui Višinskiui”), nuo „Varpo” ir „Ukininko” „Brangiam, nepavaduojamam savo redaktoriui”), nuo „Šviesos” bendrovės („Garbingam draugui ir vedėjui”), nuo „Lietuvos de-

mokratų partijos” („Drauge, tu bekovodamas už visa, kas mums brangiausia, ir savo gyvybę padėjai”), nuo Šaulių lietuvių („Žengusiam keliu mokslo ir šviesos prie išliuosavimo pavergtos tautos”), nuo Berlyno lietuvių („Nieks už idėją veltui nežusta”) nuo draugų („Laisvės kovotojui”), nuo „Lietuvos moterų susivienijimo” („Brangiam tautiečiui”), nuo Vlašo („Mylimam Povilui”)...

Ant kapų apie nabašniko darbus ir gyvenimą ką-ne-ką pasakė kun. Pov. Korzonas ir Ant. Smetona, ir netrukus išiskirstė lydėtojai.

Ant rytojaus už nabašniko vėlę buvo šv. Mikalojaus bažnyčioje gedimosios pamaldos.

Mokslo vadovėliai.

Pernai Amerikos lietuviai, pastebeję, kad dabar labai reikalingi lietuviški mokslo vadovėliai, — Lietuvos pradeda mosiose mokyklose, kur gyvena lietuviai, mokslas reikės išguldinėti lietuviškai, — apskelbė kelis „konkursus”: jie paskyrė po du šimtu rublių tiems žmonėms, kurie parašys geriausius mokslo vadovėlius.

Kaip, kas ir kuomet reikės padaryti, kad galėtų pagaliaus išsipildyti šitas puikus Amerikos lietuvių sugalvojimas, pavesta buvo „Lietuvių mokytojų sąjunga”. Taigi „mokytojų sąjunga”, kuriai šitas dalykas teip-pat rūpi, dabar apskelbia penkis konkursus:

1) *Pirmųjų metų skaitymo knygelei* (mokslo vadovėlis, skiriamas mokiniams, tuoj išėjus abėcėlę):

2) *Antrųjų metų skaitymo knygelei*;

3) *Aritmetikai* (už lavynas su paprasčiausiais veiksmų išaiškinimais, skiriamas pradedamoms vienaklėsėms mokykloms; uždaviniai iš kasdieninio žmonių gyvenimo);

4) *Pirmųjų metų geografi- jai* (su žemėlapiams; vadovėly-

je reikėtų duoti geras supratimas apie Lietuvos kraštą ir jo ypatybes);

5) *Lietuvos istorijai* (ligi paskutinių laikų; vadovėlyje reikėtų iškelti aiškien „žmonių” gyvenimas ir parodyti, kiek ir kaip tas gyvenimas buvo surištas su Lietuvos kaimynų gyvenimų).

Tiems žmonėms, kurie norė geriau suprasti, visa, kas bus su tų vadovėlių parašymu susijungta, reikėtų kreipties į Tam. Žilinskį (Kaunas, Mikalojaus prospektas, Grunvaldo namai). O. Pleirytę (Vilnius, „Vilniaus Žinių” redakciją) arba F. Bortkevičienę (Vilnius, šv. Jurgio prospektas, N41).

Į konkursą galima siųsti rankraščiai arba jau spausdinti vadovėliai. Paskutinis laikas tokiems vadovėliams siųsti paskirta 1907 m. birželio 1 (14) diena. Vadovėliai reikia siųsti T. Žilinskiui.

(„Liet. Ukininkas”).

Iš Žagarės-Joniškio apygardos (Kauno gub.) (Ištraukos iš laišku).

Viena mergina rašo broliui į Ameriką. Vasario 4 d.

Mielas Broli Partunacai. Apturėjau gromatą paskutinę dieną sausio ir padėkavojaui širdingai. Męs sveikinam tave visi: mamaitė, sesutė, broliai; tik tėtės neturim. Dabar tai aprašysim, kaip mum buvo. Po jų išvažiavimo tą naktį atjojo 3 šimtai l e t u š č ū a t r e d o („letičij otriad” — „skraiduolių burys”, kareivių Red.). Tą rytą 6 valandą padarė kratas pas mum, o kaip iškratė, tai išsivedė (arštavo) Marcijoną ir gavo kelias na- gaikas.

Prisakė lietuviams ir žydams, kad sunestų pinigus (mokeš- čius); visą seredos naktį rinko pinigus, kad ant ryto 9 val. būtų surinkti visi. Lietuviam du tukstančiu, o žydams du tukstančiu 7 šimtus. Mam mies- č onys (?) apsprendė penkias

dešimtis rublių užmokėt, tai tėtė pasakė, kad man nei iš ko mokėt, ką norit, tą darykit, tai aš nemokėsiu. Na tai užteko 2 rubliu mokėt. Prisakė, kad suneštų 50 levorvelių žydai, o lietuviai — 15. Ale nė vieno levorvelio nieks nenešė. Tai žydai sumokėjo tukstantį rublių sprauininkui už levorvelius, o lietuviam da sugražino pustrečio (turbut pusanthro. R.) tukstančio, tik jie pasitūrėjo sau 5 šimtus. O tie pinigai buvo sunešti visų bezemelnium (bezemių). Mūsų tėtė 2 rublių Vieną rublį gavo atgal. Sprauininks prašė parodyt, kur yra tie kaltininkai. Tai Bartkus ir visi miesčionys ėmė sakyti kaltininkus. Visus kaltininkus sušaukė į volostį ir miesčionys klausė, ką jiems daryt. Tuo Bartkus atsiliopė, kad juos reik nušaut: mūsų tėtė, Balzarį, o kitus tai į Sibirą išvaryt. Toliau sprauininkas sakė, kad nėra vaikų; tai miesčionys atsiliopė, kad nėra vaikų (prasikaltėlių), tai tėvelius su visa pamilija nušaut. Labai pradėjo visi verkti. Žinoma, tik teip gandino. Męs nusi-gandom visi.

(Toliaus pamini pravardes lietuvių ir žydų areštuotų ir nuvarytų į Žagarę ir kaip vienas šovė Žagarės uredniką, bet nesužeidė).

Atnežė į Joniškį pėtnyčios naktį 4 lietuvius: Dambraucakas, Mikalaitis, Jabluckas (?) Sabaitis gavo 25 nagaikas. Ir 6 žydai teipgi gavo mušt. Tik tėtės nemušė. Namus tai sugriovė, paliko tik sienas. Dabar gyvenam pas Kazimierą Žuką. Mama labai nusirupinusi; nebturim kam rūpintis apie mus. — Marcioną paleido, o kitus išvežė į Žagarę. Da nėra sam matę tėtės, tik girdžiama per kitus, kad labai slabnas.

Teklė Ž.

Kita mergina, anos draugė rašo teipgi savo broliui apie tuos pačius atsitikimus. (Cia

paimta ištraukos, papildančios pirmąjį laišką).

Mielas Broli Petrai. Apturėjom laišką paskutinę dieną sausio...

Po tavo išvažiavimui tą naktį atėjo 3 šimtai letuščij atredo, rytą padarė krata, ale nieko nerado. Stovėjo dragunai ant visų ulyčių, neleido nė vieną iš miesto; buvo kėatos visur ir po sodžius. Liutkus važinėja su dragunais po sodžius ir renka socialistus. Šerkšniai užrodė Baravyką ir dragunai paėmė jį. Šerkšniai skųsdami sakė, kad Baravykienė jus išvežė.

Pėtnyčioj atėjo dragunai ir išvedė tėtę, o oficerius mamai pasakė, kad per 3 valandas visa ka išsikraustytų. Tuo pirmą griovė Abremkės namus, šovė 2 kartus. O iš Abremkės tuo pas mus, — šovė 4 kartus su puškom; kaip šovė nuo ulyčios į tą galą, tai visus langus išdaužė, pečius sugriovė ir sienas peršovė, o kur męs gyvenam, tai tik su kirviais langus iškapojo ir kuknę apkapojo. O Šimelio tik bravorą su kirviais sudaužė. O į Žuką tik vieną kartą tešovė.

Tėtė nebematė, kaip mūsų namus sušaudė. Mūsų paršus ir vietas išnešė dragunai. Dabar męs gyvenam pas Bredikį. Subatoj išvežė į Žagarę 24 vyrus ir Malviną Bernotyčią; ir ją labai primušė; juos vežė per 4 miestus ligi Šaulių. Da ir pasėjui 8 suėmė Bartkus. Joniškįj Bartkų miesčionys uždėjo karalium (! R.).

Sėdievu, paliekame sveiki tik budnus. Viktorija.

Kovo 29 d. iš ten pat rašo vienas vaikinys savo broliui:

...Tėtė buvo paleidę 16 d. kovą. Dabar vėl suėmė 20 d. kovą. Toks tas buvo suėmimas; atėjo stražninkai, iškratė, nieko nerado; paskui atėjo urednikas, iškratė ir atrado proklamaciją — jis pats ją pametė ir paėmė (tėtę), ir manęs jieškojo... Ant mudviejų Mar-

cinka pasakė, kad mudu pro langą išbėgė, ir męs proklamaciją išlibdė. Dabar manęs jieško, nežinau nė kur dėtis. Laukiu diena po diena, kada suims, nežinau nė kur lįst dabar. Aš esu... dabar esu sveiks, nenoriu teip pasiduot, paėmę labai muša. Mielas mano broli, kad galėtum atleisti man šipkortę kuogreičiausia. Aš čia bebuti negaliu, o slapstytis ir negalima. Jeigu negalėtum šipkortės atsiųst, tai rašyk tuo gromatą, tai aš pasiduosiu... Dabar jau savo namuose gyvename, prieš užgavėnes įėjom gyvėt, sutaisėm, ką dragunai išgriovė.

...Viktoriją ir suėmė, jau dabar du mėnesiu baig sedet. Ir Julę tada suėmė. O aš tada tai pro langą išbėgau...

Galas svieto jau atėjo,

Raudonsiuliai atpyškejo.

Stražninkų pas mumi teip kaip pas šunį blusų.

(Šituos laiškus „Vienybei“ pridavė A. P., Pensylvanijos valstijoj).

Isz Didz. Britanijos. Isz Skotijos, Mossend.

Gražu ir malonu yra girdėti, kad mūsų broliai iševiai pradeda susiprasti, pradeda organizuotis, rištis į kuopas ir draugystėles ir abelnai veikti tarpe tamseniųjų savo tautičių. Bet tame veikime kartais atsitinka visokios kliutys, arba randasi toki žmonės, kurie ne tik ką patį nepadedą nieko veikti, bet dar pridirba tokių „šposų“, kad atšaldo norinčius susiprasti žmones, atima energiją veikėjams ir padaro negražų įpu-dį ant pašaliečių — kaip va atsitiko su Mossend'o kuopa T. M. D.

Vietinė T. M. D. kuopa, kaip jau žinome, susitvėrė 2-raj d. balandžio 1904 m. Prisi-rašė iš karto 23 sąnariai, vėliaus prisidėjo dar 4 sąnariai, ir tokiu budu kuopa su-

sidėjo 1904 metais iš 27 sąnarių. Nė visi buvo pilnai užsimokėję, todėl į kasą teiplaukė tik tai 2 sv., 18 šil. ir 6 pen.

Iš pradžių kaip visuomet esti, darbas nebuvo per daug pasekmingas, ypač, kad sutikome daugelį priešų iš pusės tamseniųjų mūsų brolių, o tuom tarpu da ir kun. Čuberkis nemažai prisidėjo su savo „talentu“ — apie kurio darbus jau buvo nekartą rašoma ir „Vienybeje“. Bet męs, susipratusiai šiek tiek darbininkai, paėmėme tuos visus purvus su kantrybe ir tikėjomėsi šiokių — tokių vaisių iš savo darbų ateityje. Ir teip. Prasadėjus 1905 m., męs matome, kad paėtas mūsų grudelis pradeda atrasti sau derlingą dirvą. Kuopa susidėjo dabar jau iš 31 sąnario, ir visi pilnai išsimokėję; pinigų praėjusį metą susimokėjo 3 sv., 17 šil. ir 6 p. Tamseni mūsų viengenčiai, matomai, jau pradėjo apsiprasti su tais menamais „bedieviais“, „naujavieriais“, o ir sąnariai kas kartą darėsi aktyviškesniais, teip, kad lankydamo tankiau susirinkimus, pratinosi skaityti kokią knygelę arba laikraštį ir abelnai linko į geresnęją pusę. Bet vėl nelaimė... Perėjusį metą sąnarių mokestis buvo sumokėta dar pradžioje balandžio mėn. ir tapo perduota kuopos kasieriui, J. Prancekyčiui, dėl persiuntimo į centrališkąjį izdą. Praėjo vienas mėnesis, ir antras, o pinigų nuo mūsų kuopos pakvituojant per „Vienybę“, vis nematyt... Sąnariai pradėjo nerimti. J. Prancekyčius sakosi, kad jisai tuojaus pinigus išsiuntęs... Ir tik pradėjus kokiam laikui, pamatėme „Vienybeje“ pakvituota 25 šilingus... potam 15 šil... Bet kur dingo dar 1 sv., 17 šil., ir 6 penai? Paskutinių męs nematėme pakvituojant... O J. Prancekyčius vėla kryžiuojasi, kad visa sąnarių mokestis yra išsiųsta į centrališką

izdą... Todėl 16 spalio, p.m., buvo nutarta per susirinkimą parašyti laišką centrališkam kasieriui, drg. J. Naujokui, su uzklausimu — kiek gauta pinigų nuo Mossendo kuopos T. M. D. Ir aš, kaip kuopos sekretorius, parašiau tokį laišką draugui J. Naujokui, su augščiaus paminėtu klausimu. Apturėjau atsakymą, kad kiek iš Škotijos pinigų gauta, nuo kokios kuopos, per ką — viskas buvo garsinama „Vienybėje“. Ir čia tai pasirodė, kad garbus mūsų kuopos kasierius laikosi dalį sumokėtų sąnarių pinigų pas save, ką ir jis pats veliaus prisipažino. Vienok jis (Pranckevyčius) sakėsi, kad pabaigoje metų prisiųs visus likusius pinigus centr. kasieriui; bet ir po šiai dienai to nepadarė. — Beje, 23 liepos ant parengtų kuopos prakalbų buvo surinkta aukų, revoliucijos reikalams, 9 sil. 7 pen., ir buvo nutarta pasiųsti L.S.D.P. per „Darbininkų Balso“ redakciją; aukos tapo perduota J. Pranckevyčiui dėl pasiuntimo. Dabar gi pasirodė, kad ir tie skatikai pasiliko p. Pranckevyčiaus kišenėj....

Iš to, kas augščiaus buvo minėta, daugelis sąnarių pasipiktino ir visai atsisakė nuo kuopos. Prie to dar prisidėjo, kad kai-kurie sąnariai, naujai prisirašiusieji, praeitą metų likosi visai nepagarsinti. Aš visada budavo surašęs sąnarių vardus ir pavardes perduodavau kasieriui, o jis, drauge su pinigais, pasiūsdavo į draugystės centrą. Bet kaip su pinigais atsiėjo, taip ir kai-kurių sąnarių vardai pasiliko tikrai J. Pranckevyčiaus žinėj.... Ir kaip jau augščiaus minėjau, kad tokiu pasielgimu mūsų kasieriaus dauguma sąnarių neužsiganėdino, ir dabar mumi neduoda nė žodį išsirtarti apie sudrutinimą kuopos. 18 d. kovo š. m. buvo šaukta susirinkimas, idant apkalbėti bėgančius kuopos reikalus; susirinkiman

prabuvo vos tik 7 sąnariai....

Aišku, delko mūsų kuopa paskutiniame laike buvo apmirusi. Ir ar pasiseks atgavinti, tai dar negalima nieko pasakyti.

Męs prašome Tamistos J. Pranckevyčiaus, kaip buvusiojo mūsų kasieriaus, jeigu Tamista myli dorą, jeigu esi teisingas žmogus, jeigu nenori ant savęs užsitraukti visuomenės išmėtinėjimą, tai prisiųsk tuos likusius sąnarių pinigus į centrališką izdą T. M. Dr-tės! arba perduok kuriam iš kuopos komiteto sąnarių, kurie tai išpildys. Pinigus gi revoliucijos reikalams, kurie tapo surinkti 23 liepos p. m., pasiųsk kur buvo nutarta, arba perduokie revoliucijiniam komitetui didžiosios Britanijos. Jeigu to nepadarysi, mes bandysime pasiteisti su Tamista kitokiu budu.

Juk pats Tamsta gali suprasti, kad mumi gėda ir prieš žmones pasakoti apie tokius atsitikimus. Vienok mes priversti buvome parodyti visą, kame dalykas.

Mossend'o T.M.D. kuopos sekr. J. Čerkevyčius.

Isz lietuviu spaudos.

Po tokiu angalviu — „Zprasy litewskiej“ — patilpo straipsnis dienraštyje „Gazeta Wileńska“ (N41). Kadangi visados įdomiau girdėt nuomonę apie mus, lietuvius, nuo svetimtaučių, negu nuo mūsų pačių, tai tą straipsnį išverčiau ištisai.

Lietuvių tautiškame judėjime žymią rolę lošia žemesnėji lietuvių dvasiškija, daugiausiai iš ukininkų sunų susidedanti. Ir atbulai — dvasiškoji viršenybė, susidedanti iš lenkų aristocracijos, apspangintos savo konservatyviškai-šovinistiškų jausmų, lyginai ir dalis šliejančiųjų prie pirmutinės ir

besistengenčiųjų visame kame su ja susilygįt, taigi ir „patriotiškuose“ jausmuose, muzikų suponejusiųjų sunų, su nenoru ir tankiai net kaip priešai žiūrėdavo ikišiol į augimą tautišką susipratimo tarp lietuvių liaudies ir į „litvomaaišką agitaciją“ klerikų ir vikarijų. Tiktai paskutiniaisiais laikais dvasiška vyriausybė persitikrino, kad tautiškojo judėjimo, pasiremenčio ant žmonių (liaudies) ir net iš žmonių išeinančio, nieks negali sulaikyt, ir kad kunigai „litvomanai“ jame nelošia taip labai „revoliucijinės“ rolės, kaip buvo manoma, bet, priešingai, yra jame gavalu konservatyvišku, kaskartas aštriau susiduriančiu su pirmėiviškaisiais lietuvių visuomenės litvomanais gavalais. Taigi dabar lietuvių vyskupai ir pralotai, akyveizdoje visuomenės kovos už laisvę ir iš čia grėsiančio visai dvasiškijai pavojau, *skubinasi susitaikyt su mažiausiai „revoliucijine“ jaunesniųjų kunigų-veikėjų grupa (kuopa) dėl bendro veikimo priešais revoliuciją.* (Mano pabraukta. Vert.). Tas veikimas (akcija) apsireiškia bažnytinėj agitacijoj spaviednyčia, sakykla ir kiti pragumai), agitacijoj parapijinėj ir partijinėj (K.-K.) ir išleidinėjime atsišaukimų k. a. „Šalin socialistai, šalin“, „Gerieji darbai socialistų“ ir kitokių; brošiurų, kaip „Didžiausi mūsų neprieteliai socialistai ir masonai“, „Atsargiai su ugnimi, t. y. su knygomis“; tokių laikraščių, kaip Kauno „Nedėdienio Skaitymas“ ir Šeinių „Šaltinis“.

Apie tuos laikraščius jau buvo rašyta „G. W.“, pagaliuos jie to neužsipelno, kad ilgiaus ant jų apsistotume. Privesime tiktai nuomonę vieno iš kunigų, kuris „V. Ž.“ N66 patalpindino pasargą apie Kauno vyskupų laikraštį „Nedėd. Skait.“, tai ypatingas dalykas ne tiek esančiu tame

straipsnyje apsprendimu laikraščio vertės, kiek dėl tos priežasties, kad priešais vyskupų laikraštį stoja vienas iš paprastų, o skaitlingų kunigų — lietuvių patrijotų, anaipol neprigulintįs prie nedidelės grupos kunigų tikrų revoliucionierių (je, yra ir tokių, ką platina partijinius raštus L. Soc.-Dem. Partijos!), arba bent prie tokių žymių inteligentiškų „evoliucionistų“, kaip pvz. viens iš veikliausių lietuvių tautiškų veikėjų buvęs per ilgus metus kunigų užsienio „Tėvynės Sargo“ redaktorius, kun. Juozas Tumas.

„V. Žin.“ pasargos autorius, kun. Trakinis šiteip charakterizuoja „Nedėd. Skaitymą“: „Laikraštis 1) privalo laikytis savo programo ir pakraipos, tuo tarpu „Nedėd. Sk.“ matome tik nedrąsą ir baimę. Dangstosi jis visu kuo, niekur nieko nepasakys ir tik dairosi į visas puses. Toliaus, laikraštis turi lavinti skaitytoją, o „N. Sk.“ to nedarė. Tokių klausimų, kurie labiausiai visuomenę užima, visai nepajudina. Apie meilę tėvynės, apie Lietuvos reikalus, apie lietuvių skriaudas nė šnapšt („ani pišnie“), nes kam čia erzint polomanus! Kam kalbėti apie Lietuvą: jeigu kas panorės turėt laikraštuką, tegul jį turi; kuomet užsisakys (pavysdin „N. Sk.“), kito nenorės prenumeruoti ir tas vis kaip nors nusimaišys“.

„Gėda ištikro, kad mes, Kauniškiai kunigai, platiname „N. Skaitymą“ ir tokiu budu užkertam kelią kitiems laikraščiams. Girdėjau, kad ketina jį boikotuoti, ir ištikrųjų privalome tą padaryt. Juk gali but, kad jis ir turėtų kokią vertę, jeigu užsiimtų išimtinai tik religijos dalykais ir nejudintų politikos.... toksai-gi koks yra dabar, mums netinka“.

1) Neturint po ranka „V. Žinių“, šitą tiradą verčiau atgal iš lenkiškos kalbos. Vertikas.

„Norint muruose Žemaičių (Kauno) seminarijos išauklėta daug gerų lietuvių, bet negreit tie murai taps prienami šios dienos idealams. Viltis mūsų į juos atkreipta suviliojo mus!”

Paskutiniai kun. Trakinio str. žodžiai tai užminimas apie globėjo rolę, kokią Kauno seminarija paėmė link „N. Skmo”, visas gi straipsnis liudija, kad „taktikos” ir „politiško programo” klausimus negreit da įvyks sutarimas tarpe lietuvių vyskupų ir pralotų ir po jų valdžia esančios karštų, ne kartą fanatiškų kunigų tautiečių grupos.

Amerikoniszka „laisve”.

Tankiai ir daugumas iš mūsų džiaugiamės Amerikoniszka „laisve”, ypač žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvė. Patys jausdamiesi laisvais, ne kartą net ir nubaram tuos, kurie nesinaudoja iš „laisvės”. Mūsų nejučiam nelaisvės sunkenybes, retėzių. Mums čia yra pilna valia daryt ką tik norim; kalbėt, rašyt, susirinkt, diskutuoti, svarstyt apie pagerinimą savo buvio ir palaikymą mums teip malonios laisvės. Bet anaipol nė nepamislįjam, kas mus verčia prie jieškojimo geresnio buvio ir laisvės. Atsakymas: tas, kad nėra tikros laisvės ir ta pati — siaurinama. Visuomenės buvis kasdien eina sunkyn, didinasi skriaudimas milijonų darbininkų per kelis kapitalistus, o sykiu su tuom eina iš valdzios malonės siaurinimas „laisvės” — žodžio, spaudos ir susirinkimų. Kas išdrįsta matyt save ir savo brolius esančius teip skriaudžiamais, o norėtų apie tai pasakyt kitiems, tam jau nėra žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvės, tą policija pavadina pavojumi visos draugijos.

Štai mieste Rochester, N. Y. Žydų draugija vadinama „Friends of Liberty” (Laisvės

Drangai) Kovo 22 ir 23 d. parengė didelės prakalbas. Užkvieta kalbėtoja Emma Goldman, kuri ketino kalbėt angliškai. Kaip tik policija išgirdo apie tai, tuo ėmėsi visokiais būdais stabdyt ir buvo suvis nutarus neduot laikyt tų prakalbų. Čia ir pasirodė kokia žodžio ir susirinkimų laisvė. Bet toliaus pavelino kalbėt. Kalbėt teip ilgai koliek kalbėtoja neišsitaras ką nors apie anarchizmą... Pirmą vakarą į svetainę prisirinko į koki 1000 ypatų. Jas „saugoti” atėjo: septyni policistai, dešimties viršininkai ir apie penki detektyvai (šnipai). Tokioje „laisvėje” — Emma Goldman išėjo ant platformos ir prakalbėjo: „Draugai Darbininkai!” Tai pasakius sunkiai atsuduso ir paėmė vandens į burną. — „Jeigu nors kas iš jus mislinat, kad mano atėjimas čia yra tikslu kvaršyt jus ar įkyrėt jums, ar kad jus nukentėsit per mane, tai jus turit persitikrīt dabar kad jūsų baimė buvo be pamato. Matot, kad ką tik jus veiksīt, vis busit gerai apsaugoti. Dirstelekit, čia yra užtektinai policmonių ir detektyvų, ką jus išnelaimėsit išgelbės”. Jai pasakius tuos žodžius, klausytojai atsakė garsiu rankų plojimu ir metė paniekos juoką ant policijos stovinčios tarp žmonių. Toliau ji kalbėjo: „Jeigu aš esu tikra neprietelka šitai šaliai, kaip kad jums buvo pasakyta, nereikalaunant jaustis nuliudusiais; ramybėje jus aplėkysit visa apsauga, kiek reikalaunat. Aš pratus mislyt teip, kaip aš žinau apie Rochester, kad šitie policmonai atėjo čia pasimokīt ko nors. Rods tai nelengva užduotis pajudīt jausmus policmonai, bet aš misliju, kad galima. O jeigu aš neįstengsiu tai padaryt, tai bus kaltė policijos, o ne mano”.

Toliau kalbėjo apie velionį Johann Most, didžiausią svieta

anarchistą, kuris per savo 60 metų amžiaus, 12 metų išgyveno kalėjimuose, vien tik už vartojimą savo proto ir norė jimo dalītis savo mislims su kitais ir but žmogumi.

Tą vakarą kalbėtojos mieriu buvo Paryžiaus komuna. Už tai apie tai daug ir kalbėjo, labai gražiai išaiškįdama ir išvadįdama kaip prancuzai laisvę įgavo, vien tik per didelį sukilimą — revoliuciją. Ir kad panaši revoliucija dabar verda Rusijoje, kur, be abejo, nes, laisvė užžydės. „Tiesa, Rusijoje, — toliau kalbėjo, — ir kitose monarchiškose šalise yra lygi kova už buvį. Ale čia Amerikoje... Ypač, kad mes Amerikos valstiečiai (citizens) esam laisvi, galim laikyt susirinkimus po policijos akių, mes kurie turim tikrą laisvę... badu numirt, jeigu mums teip patinka; mes kurie galim pas tot milijonieriais, jeigu galim ir norim pavogt pirmą tūkstantį dolerių. Bet užpakalyje to viso, tie kurie mislina, kad jie čia turi ekonomiška ir politiška laisvę, yra įtikėję mythams (pasakoms). Darbininkų klausimas šioje šalyje yra sunknis, negu Europoje, ar Rusijoje. Nes visi žinom, kad Rusijoje didžiausias nepriete lius caras ir jo tarnai, pasekė jai. Bet čia, Amerikoje, yra šimtai carų. Prisisavinimas sutauptintų turtų tūkstantį kartu aršesnis ir didesnis, negu Rusijoje”. Baigdama savo kalbą, apreiškė, kad kitą vakarą jos kalbos mieriu bus, „Apreiškimas nepriklausomybės Amerikoje”.

Atėjus antram vakarui, žmonių prisirinko pilna svetainė, tarp kurių buvo: devyni policmonai, du policijos viršininkai, apie aštuoni detektyvai, o septyni patrol-policmonai sergėjo iš lauko... Emma Goldman pradėdama kalbėt, paaiškino, kad Apreiškimas neprigulmybės yra jau seniai praėjusiu dalyku ir dabar atmenamas

vien tik su „fairkrems” 4 d. liepos. Toliau tarp daug labai gražių išvadįojimų, ji sulygino svetimžemį su Amerikonišku „jankiu”, ir parodė, kad jankis laiko kozną svetimžemį už savo neprietelių, nes svetimžemis, esą, nekremta nė tabako, nė neužsiima visokioms kudikiškoms žaislėms, ale sėdi už knygų ir ten jis tyrinėja ir linksminasi sau. Toliau sulygino Amerikos „laisvę” su Rusijos nelaisvė ir atrado — tą „laisvę” esant nedaug aršesne už nelaisvę: „Rosijoje yra tokia laisvė kaip ir Amerikoje. Nes Rusijoje eik už valdžią, kalbėk, ją palaiky, tai ten busi laisvu visą amžį ir dar medalį gausi. Teip ir čia Amerikoje laisvė yra kalbėt vien už valdžią, arba ką valdžia ir kunigai tau liepia. Ale jeigu norėsi išsitarīt tą, kas tau rodosi butų gerai tau ir tavo broliams, arba ką tau tavo protas rodo, tai tuo atrasi kliūtis ir nelaisvę, kurią čia šiandien visi matot!” Baigdama savo kalbą, gėdino policiją už tykojimą ant jos ypatos, kuri esant tiktai dalelė žmonijos, vieno žmoniško kraujo, kaipo, kad klausytojai ir policija ir nesinešiojant bombų, kaip policija per laikraščius skelbė, ale tik norinti pasidalīt su savo broliais ir seserimis tuom, ką jos protas jai prineša. Su savo kalba ji pavertė policiją lyg į gyvas stovyklas. Jos kalbos neišpaskyčiai visiems patiko, ir padarė didelį įspudį ant klausytojų. Bet kalbėjo beveik tik apie praeitį. Link progreso neišsitarė nieko, nėgi neparodė kelio prie emancipacijos, nes be abejonės tas butų buvę priežasčia jos areštavimo. Geriau sakant tokioje „laisvėje” negalėjo visko išreikšti.

Emma Goldman yra žydė, mergina apie 30 metų amžiaus, gimus Vokietijoje, mokinusis Petersburge, Rusijoje. Kalba ar septynioms kalboms? Ame-

rikoną atkeliavo 1886 metuose ir pradėjo darbą, prie kurio įgavo palinkimą bebunant da Rusijoj. Kalbama, kad Leon Czołgosz nužudęs prezidentą McKinley, vien tik prisiklausęs jos kalbų ir delto po tam nužudymui Emma Goldman buvo areštuota Chicago'je už prigulėjimą prie slapto suokalbio, buvo pastatyta po \$20,000 kaucijos. Toliau tapo atrasta nekalta, ir paliuosuota. Dabar ji yra vadinama: „High Priestess of Anarchy“ (Anarchizmo Didkunigė). Bet velytina, pasiklausyt jos prakalbų ir lietuviams...

Vargšas.

Reikale kankiniu szelpimo.

Užsidedime agitacijos už revoliucijos šelpimą ir savitarpi- nių vaidų viens svarbus mūsų reikalas tapo apleistas — tai šelpimas kankinių. Pilni ka- lėjimai prigriūsti mūsų brolių, kurie skelbė liuosybę, kovojo, priešinosi caro valdziai. Žinom gerai, ką ta žiaurioji valdzia nori kankinimu atsiekti: iš- sunkt iš žmogaus visus syvus, atimti jo pajiegas, geriausius norus ir paleist paskui sunai- kintą žmogų, nereikalingą žmonėms, nebaisų valdziai. Ir valdzia atlieka puikiai savo šėtonišką darbą. Per daugelį metų kovojimo su revoliucija išmoko gerai pažit žmonių pri- gimtį ir panaudoja konopui- kiausias savo patyrimą sunai- kinimui priešingų jai gaivalų. Bet mūsų, brėliai, priedermė daryti ką galint, kad tik pri- gelbėt tiems žmonėms, neduot išsekti jų pajiegoms. Męs ga- lim jiems suteikti kąsnelį ne- supelijusios duonos ir tuomi drauge duoti morališką susti- prinimą. Tas užlaikys daugel gyvasčių ir pajiegy mūsų ge- riausių brolių liuosybės kar- zygių. Ir gėda ištikro Ame- rikiečiams, kad jie taip atša- lusiai žiuri ant to reikalo, ir

perstojo visai šelpę kankinius. Reikia atnaujiti tą reikalą ir visur ant susirinkimėlių, guzy- nių, vakaruškų, krikštynų kla- bėti širdis tautiečių ir ragit prie to labdaringo darbo. Męs nepavargsim, o nauda bus šim- teriopa. S. L. A. Seimas tu- rėtų irgi atkreipti atydą ant to mūsų gyvenimo opos ir pa- aukauti iš tautiškų centų. Pa- sidarytų ant syk keletas gra- šių, kurie dabar taip reikalingi.

R. Matulaitis.

Politiszkos žinios.

Maskolijos revoliu- cija.

Pereitą utarninką Duma nu- tarė atsakyti carui ant jo „sos- tinės“ kalbos, pirmą dien su- sirinkusiai Dumai pasakytos. Atsakyme toki reikalavimai: visuotina amnestija (paliuosa- vimas visų politikos nusikaltė- lių); panaikinimas myrio bau- dos; panaikinimas karės tiesų ir nepaprastųjų tiesų; uztikri- nimas pilietiškos laisvės; pa- naikinimas Valstybės Rodos (arba ponų rumo); peržiurėji- mas pamatinių įstatymų (čia būtų palytina ir caro vienval- dybė); įsteigimas atsakomųjų ministerių gabinetų; ministe- rių interpeliacijos (į-ikišimo) tiesa parlamente; apžiurėjimas valstiečių žeme; uztikrinimas privilegijų ir profesijinių są- jungų darbininkams ir amat- ninkams.

Šitas atsakymo projektas su 10-čia punktu reikalavimo bu- vo pavestas tam tikrai išrin- kta komisijai apdirbti. Komisi- ja apdirbo suminkštydama iš- sitarimus ir kai-kuriuos reika- lavimus (pvz.—„visuotina po- litikos amnestija“) perdirbta taip: „amnestija už visus nusi- zengimus, padarytus iš religiškų arba politišku pobudžių ir už prasizengimus vadinamus agrariškais“ (kaimiečių). Tai pirmutinis ir svarbiausias rei- kalavimas. Valstybės Roda

teipgi padarė savotišką atsaky- mą carui. Vitte, tas rodos pir- mininkas, priešinosi visiškam paliuosavimui politikos nusi- kaltėlių; jis sako, tuomet vėl pakiltų nauja revoliucija; jis sutinka tik menkesnius nu- sikaltėlius paleisti. Teip, zino- ma, ir caras pripažįsta. Dumas reikalavimų menką dalelę pri- pažįsta, teip, kad valdzia parė- jo tiesiok į nesusipratimą su Duma, kurią, kaip mena, ca- ras paleis, o palieps rinkti nau- ją, iš „geresnių“, „nepriešgy- nų“ žmonių. Butų jau buvę po tai dumai, bet valdzia su- pranta, kad jos staigus pakrik- dymas tuojaus iššauktų visuo- tiną sukilimą, nes žmonės iš- rinkusieji savo atstovus, su tikra vilčia laukia iš jų darbo kokio nors gero vaisiaus. Per Londoną eina žinia, kad gu- bernatoriai (kurie caro šau- kiami padarė savo susirinki- mą) ir visi didieji valdinin- kai nusprendę visą dumą ap- supt kariūmene ir areštuoti! Bet tą žinią negalima patvirtit. Kad taip galėjo nutart, tai ner- dyvų, bet iki to pats caras ne- prileis su Vitte ir kitais minis- teriais, nes tai būtų jiems pei- lis po kaklu...

Tą darys truputį lėčiau, ir gal areštuos po vieną...

Caras atsi-akė turėti kokius nors betarpiškus susinesimus su Duma. Duma pirmiaus tu- rinti kreiptis prie ministerių, arba Valstybės Rodos, o tie jau perduos josios norus carui. Gegužės 14 d., pagal rusų kalendorių — 1-mą dieną, — dar- bininkų šventė, — perėjo kelio- se vietose gana garsiai.

Peterburge užmuštas vice- adm. Kuzmič, kurs laivų dar- bininkams buvo uždraudęs švęsti. Varšavoje policijos vir- šininkas, Konstantynov, su ke- liais policistais bombos sudra- skytas. Baltstogėj kalinių su- mišimas. Pabaigoje balandžio atvažiavo iš Grodno gubernato- rius Kister apžiurėti kalinių. Kaliniai reikalavo, kad paliuo-

suotų juos. Gubernatorius tam stačiai atsakė. Tada kaliniai politiškieji ir daugelis prisi- dėjusių kriminalistų ėmė viską griaut, ardyt, plytoms ir sausos duonos šmotais į kareivius mė- tyt iš už barikadų. Kareiviai šovė 5 kartus, be jokios pa- sekmės. Visą dieną raudonos ir juodos vėliavos švytravo lau- guose.

Anglija. Darbininkų uni- jų atstovai parlamente, „Že- mutiniame name“ perleido įs- tatymą, kad per streikus būtų užginta svetimų kraštų darbi- uinkams atvažiuot į Angliją. Tą įstatymą „Lordų namas“ atmetė 96 balsais priešais 24. Darbininkų vadovai labai už- sirustinę ant valdzios, kad ji esą per mažai interesuojasi tuo įnešimu.

Isz Amerikos.

Dideli gaisrai buvo Wisconsin'o valstijoje, miestuose: Wausau (ugniasar- gių išgelbėtas), Marathon'e kur gyvena 2,000 žmonių, nuos- tolis 60,000 dol.: Stanley Chippewos apskrityj — nuosto- lis \$200,000; Auburndale — \$50,000.

Mittchellis bus
advokatu.

John Mitchell, angliakasių unijos prezidentas, kaip rašo laikraščiai, rengiasi neužilgio liauti užsiėmęs su angliaka- siais, o pradėt advokaturos praktiką. Yra faktas, kad Mit- chelis tapo priimtas į tarpą Chicagos advokatų jau keli mėnesiai atgal. Advokato biu- rą jis ketinąs laikyti išvien su Chicagos advokatu Clarence Darrow.

Girių degimas.

Escarabos apygardėj, Michi- gane, iškilo giriuose didelis gai- sras užimantis plotą su viršum 50 mylių. 6 miesteliai, kur gy- veno apie puspenkto tukstan- čio žmonių, liko ugnies nušluo- ti. Daugybė žmonių be pasto-

gės. Daug ukių (farmų) išdegė. Gaisras didelio vėjo pučiamas platinosi taip greitai, kad per valandą nuėjo 20 anglišku mylių. Pragaištis didelė. Telegrafai ir telefonai sunaikinti. Žmonės bėgo į miestus, daugiausia į Escanabą. Miestai pilni dūmų.

Muzikantų kova.

Chicago, Ill., viena muzikantų unija, vardu Federation of Musicians jau nuo trejų metų kovoja su kita, vadinama American Musicians Union of North America, kurią anoji laiko už „skebinę“, o šita anąją taip vadina. — Teistas Walker pirmutinei uždraudė daryt šiaipai kliutis, už ką bus įtatymais baudžiama.

Už ką jie ploja delnais?..

Angliakasių konvencijoje, aną ketvergą buvusioje Scrantone, susirinkusieji delegatai karštai plojo delnais savo prezidentui Mitchellui, kalbant jam, kad angliakasiai nieko neišlošė, bet ant tų pačių sąlygų gavo nuo kompanijų kontraktą ant 3 metų (iki kovo 31 d. 1909 m.). Vienok tas nėra pasekmė šito pertraukimo darbo (ne streiko), tai už ką čia ploti? angliakasiai pralošė, kad nedirbo ir maištus darė.

Šauda

angliakasiai.

Pueblo mieste, Coloradoje, šerifų deputai pradėjo šaudyti streikuojančius minkštųjų anglių kasikus, už jų „maištą“, turbut, prieš streiklaužiaus. Viens streikininkas Mike Merino, italas, liko užmuštas ir sumušti du deputai, norėjusieji streikininkus nuginkluoti.

Pasibaigė streikas

Juriniai darbininkai ant vaizbininkų laivų, vaikščiojančių ant ežerų ir važiojančių daugiausiai geležies rudą, gavo iš savo unijos vyresnybės paliepinimą liaut streikavus ir grįžti prie darbo, ant tų pačių sąlygų; o darbdaviai toliaus per

tam tikrą konvenciją turėse padaryt kontraktą su darbininkais, apkalbėję smulkesnius jų reikalavimus. — Kaip tie visi streikai, nepolitiskų unijų vedami, yra nereikalingi, teip jie ir neišmintingi! Be apmąstijimo pameta darbą ir nežinodami ar laimės ir pralaimės, vėl grįžta į darbą! Toki streikai ir angliakasių ir kitų unijų.

Streikai.

Cincinnati, Ohio, streikuoja stereotipininkai spaustuose. Federalinis teistas Thompson išleido teismo įsakymą priešai streikininkus, uždraudžiant jiems užkabinėti neunijinius (kurie skebauja).

New Yorke, N.Y., streikuoja 1,500 graborių darbininkų. Buvo susišimai prieš neunijinius nestreikuojančius.

Chicagoj, Ill., tęsiasi ir einarustyn streikas vežėjų, dirbančių prie pervežimo mašnų. Policistai apstoje lydi neunijinių vežėjų vežimus. — Chicagoj sustreikavo merginos knygrišės, dirbančios pas R. R. Donnelly and Sons Co. Reikalauja pakėlimo uždarbio.

Wilkes-Barre

mieste sukaktuvės.

Gegužės 17, 18 ir 19 d. Wilkes-Barre, Pa., buvo triukšmingas apvaikščiojimas su įvairioms parodoms 100-to metų sukaktuvių to miesto. Šimtas metų atgal šioje apygardėje Pensylvanijoje, buvo daug laukinių rudaskurių indijonų. Dabar jų nėra nė vieno.

Parodos būtų buvę da triukšmingesnės, kad darbininkų unijos nebūtų boikotavusios. Mat ponai didžturčiai (iš komiteto), išreikšdami panieką unijoms, nusprendė, kad unijos nedalyvautų parodoje, nes tai bus per daug trukšmo... Tik draugystes kvietė; o kadangi tie pats ir unijose ir draugystėse tebėra, tai ir šios paskutinės, bent dauguma, boikotavo.

Isz lietuvizku dirvu Amerikoje

Coal Centre, Pa. Coal Centres miestelis guli vakarinėje dalyj Pensylvanijos ant kairiojo krašto Monongahela upės. Darbų čia kitokių nėra, vien tik minkštųjų anglių kasyklos. Lietuvių yra pusėtinai, bet apšviestiesnių visai nėra; todėl tyku, miegam sunkiu letargo miegu.

Kad būtų kam paaiškinti mums apie mūsų brangią tėvynę ir jos sunkų padėjimą, teipgi apie revoliuciją ir kankintinius, be abejonės, čionaitiniai lietuviai nebūtų paskutiniaisiais atšalėliais. Vienok matytis, jog dar randasi, kibirštelė meilės jų širdyse prie brolių kariaujančių dėlei labo mūsų brangios tėvynės. 5 d. gegužio susirinkom keli lietuviai pas Ad. Jacavyčių, besikalbėdami užmanėm paaukauti nors po našlės skatikėlių mūsų kariautojams, ir tapo sumesta \$3,55 kuriuos paskiriam teip: \$2,00 Liet. Soc. Dem. Partijai ir \$1,55 kankintiniams. Taigi broliai Coal Centre'čiai, neklausykim tų, kurie netikimą nieko nedavė, priešingai dar norėjo kliudyti mūsų užmanymus, bet stengkimės ant įvairių sueigų raginti, visus teip svarbaus daikto, t. y. aukavimo, tada ir mes busim verti vadžtis Lietuvos vaikeliais.

Aug. Kvederaitis.

Watherbee, N. Y. Mazas šis kaimelis, bet tirštai apgyventas lietuvių. Lietuviškų šeimynų čia yra per trisdešimt, ir virš tris šimtus pavienių. Pas kiekvieną šeimyninką nuo dešimts iki penkiolikai vyrų. Dirba jie visi prie kasimo geležies. Darbas čia eina ant dviejų atmainų uždarbis nuo \$1,65 iki \$2,30. Čionykščiai lietuviai iš didesnės dalies yra žaliukai. Vieni atvažiavę tik užsidirbti pinigų ir užsidirbę žada grįžti į senąją Tėvynę, kiti deda į „bankas“ pas kar-

čiamninkus ir tt. Apie tautos reikalus čia niekas nesirupina, nėra nė supratimo. Aš rodyčiau, kad koks geras tautietis uždėtų čia vertelgystę. Prie gero noro galėtų padaryti pragyvenimą, ir tokiu budu būtų proga pajudinti čionykčius lietuvius prie tautiskų darbų.

Kelivis.

So. Boston, Mass. Lietuvos Dukterų Draugystė gegužės 13 d. š. m. parengė viešą susirinkimą su prakalbom, deklamacijom ir muzyke. Kalbėtojai buvo šie: P. Latvinskas, V. Kaunas iš Brockton'o, Juozas Šunskis iš Naujorko ir M. Paltanavyčia. Deklamavo eiles Lilė Tačiulanskiutė, M. Rimkiute ir O. B. Lilė Tačiulanskiute ir ant smuikos grajino solo, su pritarimu pijano. Ant pijano žaidė p. A. Strolis, So. Boston'o lietuvių beno vadas. Kalbėtojai veik visi viena nuomone kalbėjo, ragindami Lietuvaites neatsilikti nuo kitų tautų moterų, vienytis į organizacijas, imtis už skaitymo pamokinančių raštų ir tt., žodžiu sakant — visi rupinosi iš širdies patarnauti draugystei ir, abelnai, Lietuvaitem. Bet gailai kad mes suvis apie savo bei tautos gerovę mažai, labai mažai suprantam, o tuom labiau, kad laiką daugiausia visai ant niekų praleidžiam, nesirupindamos suvis apie ateitį; visai nepamislina, kad šiandien ar rytoj gali patikti nelaimė, o neprigulint prie organizacijos, eik jieskot kur pašelpos, jau nekalbant apie svarbesnius reikalus. Taigi ir minėtame susirinkime iš tiek moterų ir merginų, kiek yra Bostone — apie 1,100, — vos ar pora dešimčių teatsilankė; rodos, kad jų visai ner. O kaip ant vestuvių ant balių, tai merginų kai bičių prispiečia, arba ir į stubą, kur jaučia, bus įsigert ir visokių tuščių kalbų pasiplepėt. O kaip tai but gražu

ir linksma, kad mus tos lelijos, ką šiandien Ragutį garbina ir tuščiakalbius vyrelius, imtųsi prie kokio-nors naudingesnio užsiėmimo, kaip tai: pratęstis skaityti, mokytis rašyti, nes mažai ateivių yra tai mokančių; ant susirinkimų reikėtų tankiaus lankytis. Tai netik dar pačios pasidžiaugsim, ale ir kitom savo draugim galėsim pagelbēt, net ir ateinanti gentkartė atmins per amžius, nes tik moksle žmonijos išganimas.

Ona Baronaičiūtė.

Baltimore, Md. Užmanius L. S. P. A. vietinei kuopai, prisidėjus prie to kuopoms T. M. D. ir Rubsivų, dėlei nusamdymo svetainės, likosi apvaikščiota geg. 6 d. Darbininkų Gegužinę šventę su prakalboms ir deklamacijoms. Susirinkimo pirmsėdžiu buvo P. Lazauckas. Kalbėtojas A. Žiurauckas, trumpai perkratė kovą vargšų nuo 14 šimtečio daugelyje viešpatysčių. M. Senkus — dailiai, gana aiškiai nurodė žmonių aklumą ir nenorėjimą nieko daugiau geresnio žinot, kaip tik sekt pagal nurodymą dvasiškų avinų... argu piemėnų. V. Nagurnauskas ilgoj, gana gyvoj kalboj nurodinėjo, kaip žmogus darbininkas aplink visą žemės kamuolį yra skriaudžiamas kuonoskaudžiausiai per turčius, o tas viešpatauja tiktai dėlei mūsų neapsiėvietimo ir nesusipratimo. Norint tą dasiekti turim pirmiausiai stengtis sutrumpint darbo dieną, nes dabar dirbdami nuo tamsos lyg tamsai negalim patys nors šiek-tiek prasilavint nė vaikus pramokint. Neturi but teip, kaip dabar daugumas džiaugiasi mūsų tamsunėlių: „Broleli, gerai, gaunu dirbti „overtime“ tai pilu per naktis net išsijuosęs“. O. Kvederiūtė deklamavo eiles: „Ponai miega lygi pietų“. Kalbėjo K. Mikušauckas, privadžiodamas jo paveikslus apie darbininkų

nesusipratimą. Deklamavojo A. Žalnieraičiūtė eiles: „kas auksą žemėj randa“. Teiposgi kalbėjo angliškai socialistų organizatorius Taylor; nurodė, kaip Amerikos randas norėjo pakarti Coloradoj Unijos vadovus, tik žmonėms protestuojant jie išliko gyvi.

Buvo kalbėtojas neseniai pribuvęs iš Lietuvos L. Soc. Dem. atstovas Suvalkų rėdybos; trumpai perkratė prasiėjimą revoliucijos, jos bėgi, valdzios politiką ir rengiamą caro dumą žmonėms akis apdumti.

Užbaigus jam, da antru kart deklamavojo O. Kvederiūtė eiles „Tu karalius, tu valdodonas“. Publikai labai patiko tas perpasakojimas jaunu tės mergaitės, kuri turi vos 12 metų amžiaus. Garbė tėvams, kurie iš pat mažens mokina savo kudikius darbininkiško bei tautiško susipratimo. Kiek yra tėvų užaušusių ir tamsių, ką nesupranta, jog jų vaikai su deklamacijoms galėtų ne vienam subrendusiam tinginiui pabudyt jausmus prie kiltų darbų!

Užbaigiant šį apvaikščiojimą, J. Grinius aiškino svarbų, pirmosios gegužės šventės ir jog neprivalom mūsų atkeldinėt į nedėlias, bet turim stengtis apvaikščiot pripuolančioj dienoj ir parodyt, jogei tarp mūsų yra susipratimas, vienybė. Delto-gi lai buna garsi šventė viso svieto darbininkų 1-moji gegužės!

P. Grinius.

Easton, Pa. Girdėdami, kad visos pasaulės darbininkai apvaikščioja darbininkų šventę, 1-mą gegužės, ir jausdami tą reikalą, mūsų teipgi sutarėm apvaikščiot. Pradžia buvo grazi: dainavom dainas, skaitėm ir viskas ėjo pirmym. Tik kada vienas iš susirinkusiųjų užmanė paaukaut ant revoliucijos, tai kitas perkirto: „ką čia šnekat teip ilgai! būria

išlziuvo. Vyrai, na ką... Šia 50c. ant degtinės — susidėkim!“ Kitas atsistojo ir su apmauda pasakė: „tai tik tiek mūsų temokame!“ ir anas tuo jaus durė per duris su savo 50c. į kitą tam tinkamą vietą, apvaikščiot savo tamsybės šventę. Teip ir pasibaigė viskas...

Mūsų keli draugai sutarėm sutvert darbininkišką kuopelę (L. S. P. A.), ką ir padarėm; mažai mūsų, tik trys, bet toliau gal kas daugiau susipras ir prisidės prie mūsų. — Darbininkai ir darbininkės! riškimės į vienybę, švieskimės, mokikimės ir eikim prie laisvės lygybės ir teisybės.

J. B. Jusaitis.

Brooklyn, N. Y. Vietinis Revoliucijos Šelp. Komitetas, susidedas iš atstovų 8 lietuvišvų draugysčių, išsiuntinėjo į visas Brooklyne esančias lietuviškas draugystes užkvietimus prisidėti prie apvaikščiojimo darbininkų šventės 1-mos dienos gegužės. Apart tų aštuonių visuose reikaluose dalyvaujančių draugysčių, guvei prisidėjo dar presierių unija ir „Lietuvių Laisvės“ draugystė; pasidarė jau 10 dalyvaujančių, draugysčių, o ištikrųjų turėjo buti vienuolika, kadangi ir merginų siunvėjų unija norėjo dalyvauti, bet per nesusipratimą jų agitatorių tas neįvyko (toks atsitikimas yra labai apgailistaujamas). Muzikės žaidė trys benai susidedanti iš 38 muzikantų.

Demonstracija prasidėjo 8 valandoje vakare, sekančioje tvarkoje.

1). Lietuvių siunvėjų ir presierių Unijos, po vieną vėliavą ir viens transparants, ant kurio buvo parašas: „Visos pasaulės darbininkai, vienykitės; nes vienybėje randasi mūsų galybė“.

2). L. S. P. A. 19-ta kuopa. Didelis raudonas transparantas su parašu: „Darbininkai visų šalių, glauskitės po raudoną

vėliava ir ginkitės, nes veikia nebteksite progos apsiginimui. Kapitalistai rengiasi prie legališko žudymo darbininkų visoje šaliese“.

3). Lietuvių Susivienijimas. Transporantas su parašu: „Reikalaujame lygių tiesų teip, kaip ir vyrai, visose sanlygose gyvenimo“.

4). Šv. Kazimiero D-tė. Vėliava. Transporantas su parašu: „Moyer, Haywood ir Pettibone Unijos vadovai be pasigailėjimo bus kapitalistų nužudyti, jeigu Jūs darbininkai ne užtarsite jų“.

5). Šv. Juozupo D-tė. Vėliava. Transp. su parašu: „Šalin prispaudimas. Šalin despotai! Tegyvuoja laisvė ir susipratimas!! Tegyvuoja Socijalizmas!!!“

6). Šv. Jurgio D-tė. Vėliava. Transp. su parašu: „Ar Rusijos padėjimas turi atsikartoti ir Amerikoje?!“

7). D. L. K. Gedimino D-tė. Vėliava. Transp. su parašu: „Šalin carizmas. Šalin despotai. Tegyvuoja Revoliucija! Tegyvuoja laisva Lietuva!! Te įsikunija Socijalizmas!!!“

8). Lietuvos Sunų D-tė. Raudona vėliava. Transp. su parašu: „Tegyvuoja darbininkų šventė 1 gegužio. Tegyvuoja vienybė, brolystė ir susipratimas. Tegyvuoja Socijalizmas. Šalin apgavikai ir suvadziotojai!“

9). Lietuvių Laisvės D-tė. Vėliava. Transp. su parašu: „Reikalaujame pilno vaisiaus darbininkų triuso ir ne daugiau kaip 8 valandų darbo dienos!“.

Parašai ant transparantų buvo angliškoje kalboje ir lietuviškoje; ir demonstrantai turėjo visi vi-nokius zenklus: raudonas kokardas ant kairiosios rankovės.

Situosius devynis transparantus ir zenklus parupino vietinis Revol. Šelp. Komitetas, palei reikalavimą atstovų virš minėtų draugysčių. Dešim-

tą transporantą pasirupino „Simano Daukanto dramatiška draugystė“. Toks tiktai art jo buvo parašas; daugiau nieko, lyg reklama...

Apie dešimtą valandą viena paroda sugrįžo į svetainę po N91-93 Grand gatvės. Buvo čia laikytos prakalbos, deklamacijos ir dainos.

Kalbėtojai buvo šie: P. B., Fred Schaefer (angliškai), Caikovskij, garsus Rusijos revoliucionierius (rusiškai), P. Dubickas (iš Scrantono).

Dekliamavo Fr. Svečiutė, P. Stankevycienė. Dainavo vyrų revoliucijinis choras ir Lietuvaičių D-tės moterų choras, — po vadovyste P. B.; Birutės Daininkų D-tės choras — po vad. J. Neimonto.

Ant pabaigos dar J. Nei momontas ir P. B. dviesia, virš programo, padainavo: „Atsimeskim nuo senojo svieto“.

J. Š...s.

XXI seimas S. L. A.

„Susivienijimo Lietuvių Amerikoje“ seimas šįmet atsibus Chicago, Ill., 28, 29, 30 ir 31 d. Gegužio. Svetainėje „South Side Turner Hall“, po num. 3143-3147 State street.

Viešbutis delegatams apsi stoti yra „Columbia Hotel“, kertė 31-st ir State st.

Atvažiuo ant bent kokios stoties, delegatai klauskit State st. tramvajaus (karo) į South, katrais atveš iki 31 gatvės, kur randasi viešbutis, ten pat netoli ir seimo svetainė.

Nedėlioje, 27 d. Gegužio, 3 val. po pietų bus iškilmingas apvaikščiėjimas; po apvaikščiėjimui prakalbos, dainos ir deklamacijos, 3143-47 South Side Turner Hall, ant kurių pribus valstijos gubernatorius ir miesto Chicagos majoras.

Serėdos vakare, 30 d. Gegužio, toj pačioj saleje bus balius.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Mt. Carmel, Pa. Pereitam Nr. buvo įsibriovusi klaida: pasakyta, kad prisiuntimas visų tikiųjų atidėtas iki 2 d. sausio; turi būti 2 d. berželio š. m. Siųskit greičiaus tikietus.

Sekr. A. Bagdonas.

Waterbury, Ct. (Rinkimas delegato į XXI Seimą S. L. A.). Gal skaitytojai šitą straipsnį palaikys už paprastą atsitikimą arba visai už nieką, tačiau visai kitaip yra. Reikia atminti, kad 11-toj kuopoj S. L. A. Waterbury, Conn. pri-guli du centrališko komiteto sąnariai J. Tareila prezidentas, J. Žemanauckas sekretorius, kuriems rūpi, kad neparvažiuotų iš Chicagos nuginkluotais — neefektų viršinkystės. Todėl norint viską laimėt, reikia rūpintis, kad į XXI seimą kuodaugiaus patektų jų pusę laikančių delegatų ir reikia gerų agitatorių, o 11-toj kuopoj tokių labai mažai randasi jiems pritariančių. Štai kaip atsitiko. Kuopos sekretorius pats J. Žemanauckas, prezidentas K. Kazemėkas tikras J. Tareilos bičiulis, todėl susirinkimą dėl rinkimo delegato pataikė tokiam laike, kad negalėtų visi jų priešai susirinkti, ir susirinkimo apgarsinimus tik trumpai prieš patį susirinkimą apgarsino turbut todėl kad jų priešai nevisi dažinotų, o p. A. Povylaika leidosi su plačia agitacija per moteris, merginas (nes mūsų kuopoj daug moterų ir merginų priguli) ir vyrus per tuos, kuriems A. Pov. išprašė darbą. Tokiu budu nesunku buvo suagituoti savo pusėn daug šalininkų, kuriuos taip mandagiai sutaisė tarsi balsuojamą mašiną. Pirmą susirinkimo jau buvo išrinktas delegatas ir seiman įnešimui nutarti, tik buvo dar reikalinga per iškalno sutaisyta „balsuojamą mašiną“ perleisti, o jų priešams, kuris nor kalbėt

priešingai jų nuomonei atėmė balsą ir priešingus jiems įnešimus visai neleido svarstyt. Ačiū todėl plačiai agitacijai, ačiū kuopos prez. K. Kazemėkui viską pastatė ant savo, taigi išsirinko į delegatus savo šalininką A. Povylaiką, kuris seime ims svarbę rolę agitatoriaus už Tareilinę pusę. (Kas tame blogo? Ked.) Tarp įnešimų vienas iš svarbesnių yra: tai „Darb: Viltį“ priimti už organą S. L. A. nes „Vienybė Liet. talpiną raštus priešingus Tareilos Excelencijai, ko „D. Viltis“ gal nedasileisianti.

Tai kokiais keliais tampa į seimą S. L. A. išrenkami delegatai ir centrališkas komitetas!

Ar galima todėl stebėtis, kad S. L. A. sąnariai neužsiganėdina seimais ir abelnai centrališko komiteto vedama tvarka.

Tačiau didumėnė kuopos narių viršminėtu susirinkimu neužsiganėdina, ir šaukia kitą kuopos susirinkimą. Kas vienok iš to išeis, veliaus pamatysim.

Pasirašom:

Juozas Juozupaitis,
Antanas Žilinskas,
Stasys Senkus,
Jonas Navickas,
Jonas Pricėvičia,
Vladas Karbauckas.

Isz agitacijines rusinu raszliavos.

Po įtekmė pastarųjų svarbių atsitikimų Rusijoje, sukruoto ir rusinai iš savo ilgo letarginio miego. Įdomus čia tai tas dalykas, kad visos partijos dar neseniai viena kitai taip priešingos: revoliucionieriai, socialdemokratai, radikalai, demokratai ir klerikalai, užmiršo jau savo senus vaidus, pradėjo eiti išvieno, idant savo kraštui įgytų politiškas tiesas Rusijoje ir Austrijoj.

Žymią agitaciją tarp rusinų varo demokratų dienraštis „Dilo“, Lvove išeinantis. Čia

išėjo neseniai pirma sąsiuva ukrainų tautinės partijos organo: „Samostijna Ukraina, szczomistaczna czasopys“. Partijos, kuri Rusijoje veikia, — kaip laikraštis rašo — uždaviniu yra: iškovot tautai savistovę nepriklausomą Ukrainą. „Trokštam — nėra čia ką slėpt — ginkluoto sukilimo, idant ukrainiečius iš po ekonkmiškos ir tautiškos vergijos išliuosuoti!“ Tas organas, kitoj vietoj, skelbia nepriklausomos Ukrainos apdirbtą programą, remtą ant pavyzdžio progresyviškesniųjų vakerinės Europos konstitucijų; dėlto ir turime čia federatišką respubliką iš pavienių kraštų susidedančią. Rusinų inteligencija, tą užmanymą sutvėrusi, prie fakto atsišaukia, kad rusinų tauta skaito šiadien apie 20 milijonų ir tie milijonai skirtingumą savo nuo Rusijos jau gerai suprato. Be to dar Lvave eit pradėjo „Moloda Ukraina“ (Jaunoji Ukraina), pirmzenginis demokratų laikraštis, sąvaitinė socialdemokratų „Wola“ radikalų „Svoboda“; Černovicuose, Bukovinoj, tuotarpu leidziamas yra „Selanyn“ (Sodietis), — organas revoliucijinės ukrainų partijos.

Nemenką įtekmę ant žmonių daro prieinamai rašytos knygelės ir brošiūros. Ir apie tą rusinai pasirupino. Ukrainų revoliucijinė partija, kaip „Selanyno“ priedą, paleido „Demokratyczna respublika“ (Czerniwei, 1905 m.); rūpesčiu socialdemokratų partijos išėjo: „Programa Soc. Dem. Ruskoj Narodnoj Partiji“ (Lwiv, 1905), „Jak widobraty zemlu wid paniv i udiw?“ (Kaip atimti žemę nuo ponų ir dovanotą? Lwiv, 1905); radikalų partija pastaruose laikuose pradėjo spausdinti pilną eilę svarbių politiško ekonomiško turinio knygelė. Svarbesnės iš tų tai: 1) „Platforma ukrainoj radikalnoj partiji“ (Lwiv, 1905, pusl. 16), 2) „Czer-

wona Kwitka. Zbirka wirszów" (Lwiw 1905, pusl. 31); 3). Leonido Jaroškos „Czomu u nas dosi nema dobroho ladu?" (Dėlko pas mus ikšioliai nėra geros tvarkos) Lwiw, 1905, pusl. 70); 4). Dolenkos „Chto narodowy woroh!" (Kas tautai priešas) (Lwiw, 1905, pusl. 51); 5). L. Jaroškos „Jak lude praw sobi dobuwajut?" (Kaip žmonės savo tiesas įgyja) (Lwiw, 1905, pusl. 34); 6) M. Dragomanovo „Szveicarska spilka" (pusl. 40) ir daug kitų.

Lėšomis rusinų agitacinės draugovės—„Narodnyj Komitet"—Lvove išėjo storesnė brošiūra: „Procz z kurjamy, procz z panowaniem paniw, naj żyje zahalne, bezposredne, riwne i tajne prawo hołosowania", Longino Cegielskio parašyta. Toji knygelė, žmonėms paskirta, su teikia paaiškinimą, kokioje dvasioj varoma dabar yra agitacija Galicijos rusinų tarpe, idant, jeigu jau kiteip but negali, tai nors per spēką įgyti liuosybę savo krašte.

Sąprotavimo pamatu, brošiuroj apreikšta yra socialistiškas principas kovos darbe žmonių su ponais už tiesas. „Darbo žmonės—autorius rašo—nori jau kartą laimēt tokia tiesą, kokią ponai, dvarponiai ir didžturčiai turi. Darbo žmonės reikalauja, kad kartą jau parlamente bei seimuose ir tikri sodiečių bei darbininkų atstovai užsėstų o ne vieni tik tai ponai, dvarponiai, ne vieni graipai, kunigaikščiai, baronai, milijonieriai ir įvairūs jų tarnai, kaip tai ikšioliai buvo!"

Jureivis.

(Pabaiga bus.)

Atsakymai.

Menkučiui. Eilės: „Pasišventimas"—nusiuntėme „Kovai".

Clearfieldo vyrai laikosi tvirtai.

Dabar jie tur progą gaut, ko reikalauja.

Kalnakasiai Clearfieldo skryties Centrališkos Pensylvanijos, kurių skaitlius siekia į 40,000 dabar laikosi stipriai prie unijos jos pasistengime laimėti tą, ko reikalauja. Pertraukimas, užsakytas 1 balandžio yra pildomas, bet bandymas laimėti užsibaigė nesutarka tarp savininkų ir kalnakasių. Savininkai dabar bando pradēt darbą, bet darbininkai, klausydami savo vlršininkų, kaipo tikri unijistai stovi tvirtai.

Mēs sveikinam tuos vyrus už jų pasišventimą unijai ir supratimą, jog pakol jie laikysis prie jos ir dirbs jos gerovei, jie geris savo padėjimą. Unija jau laimėjo daug Clearfieldo distrikte ir dabar bando laimėti ir nuo darbininkų pačių priguli pasisiekimas unijos. Viskas jų rankose, jie gal padaryt pertraukimą pasisiekimu ir tas pats su streiku jei jis bus apšauktas. Jei jie nedirbs ir prikalbį 15,000 anglišku darbininkų distrikto nedirbti, savininkai negalės kast anglių ir jie turės sutikti ant teisingų reikalavimų darbininkh. Jeigu reikalavimai bus išpildyti kalnakasiai užtikrinti, jog neunijistai bus samdomi kasyklose, jog jie gaus didesnę algą, kasimo sąlygos bus pagerintas ir gaus daugiau neprigulmybės, negu dabar, o unija sustiprės distrikte teip, kad galės pelnyt ir ateitėj.

Kalnakasiai negali niekur ką nors laimėti ar pakėlimą mokesties, ar kitų pagerinimų be unijos ir ko greičiaus kalnanasiai tą supras, to bus geriaus. Unija daug iškovojo mainieriams Clearfieldo distrikto kadangi žmonės užsitikėjo unijai. Bet *dū yra* tokių ku-

rie nepriguli prie unijos ir dabar atėjus kriziui, kada savininkai kovoja su darbininkais, dabar laikas kiekvienam Clearfieldo distrikto kalnakasiui prisirašyti prie unijos. Kada visi bus sąnariais jie turės daug geresnę progą laimėti savo reikalavimus ir kas jiems pagal teisybę priguli.

Isz visur.

„Koelnische Zeitung", praneša, kad Vokietijos Socialdemokratų Partijos centro kasa Berline padidėjo per kovo mėnesį ant 42,000 markių, nors ir buvo išleista nemaža suma palaikymui streiko, buvusio tame mėnesyje. Berlynas davė 14 tukstančių markių, o socialdemokratų dienraštis „Vorwaerts"—10,000.

Išeinančių Vokietijoje socialdemokratų dienraščių ir laikraščių skaičius siekia dabar 142. Partijos sąnarių yra apie 3 milijonai! Tai tiek revoliucionierių turi Vokietija, kur teipgi grėsia revoliucija.

Popiežius Pijus X sunkiai serga. Vatikano daktaras Laponi formališkai jį privertė atsigulti ir dabar nuo gegužės 18 d. nebekelia iš lovos. Silpnas, negal kalbėt, nieko nepriima; veidas jo priėmė pilką varšą, susiraukšlėjo. Vatikane menama, kad jis ilsai negyvens. Popiežius seniai jau sirgu liavo ir skundėsi, kad bažnyčios nepasisiekimas, ypač Prancuzijoje—jam sveikatą este e-das.

Garsusis fizikas ir chemikas Pierre Curie (Kiuri), išradėjas labai įdomaus ir svarbaus chemiško kūno—radijaus nėliketai pasimirė Paryžiuje, išsibėgėjusių arklių su vežimu suvažinėtas.

Pravoslavų arcieyskupas Varšavoje, Nikanor, pavedė keliems augštesniems pravoslavų šventininkams išversti, su pagelba vieno marijavių kunigo, mišias, į lenkišką kalbą. Neuzilgo bus laikomos pravoslaviškos mišios ir lenkiška kalba, su tikslu patraukti prie pravoslavijos dabar neužsigadinėjusius savo dvasiškija katalikus.

Apaštališkasis delegatas Falkonio Jungt. Valstijose neseniai išsiuntinėjo visiems ryšiškių katalikų vyskupams, atsišaukimą apie „petraskatikių" rinkliavą (popiežiaus naudai renkama kas mets visur tarp katalikų, „kiek loska"). Atsišaukime pasakyta, jog neteisybė, buk Jungtinėse Vals. kas mets buvo „petraskatikių" surenkama \$500,000; kadangi per paskutinius 11 metų buvo surinkta išviso 828,708 dol. 66 c., tai ant kiekvienų metų, esą, atveina tik po 73,337 dol. 15.

Apie Grenlandiją (sala šiaurėje) atplaukė iš šiaurės negirdėtinais didelis ledo kalnas. Jis užima 600 tukstančių anglišku ketvirtainių mylių, o storumas (augštis) siekia vieną mylią.

Kynų provincijoje Human, buvo didelis tvanas, kur nuskeno tukstančiai žmonių. Turtų pragaištis teipgi didelė. Svetimžemiai toje šalyj gyvenanti nenukentėjo.

Prancuzijos katalikai ir tarp savęs pradėjo nesusitaikyt. Vieni nori steigt pagal naują budą (naujas tiesas) savo parapijas, o kiti nori sugrąžiti senovę, susidėjimą bažnyčios su valstybe, ko ir popiežius pageidauja.

Prusų laikraščiuose vaikščiojā gandas, buk Finliandijos general-gubernatoriaus vietą užimsias senatorius Trepovas.

Nuodėmės duona.

Pagal Mopasant'ą par. Veronika J-tė.
(Pabaiga.)

Susėdo apie stalą, prasidėjo pietūs. Senesnieji svečiai sėdėjo vienam gale stalo, jaunesnieji kitame. Šeimininkė Ona stovėdama žiūrėjo, kad stiklai butų pilni ir netuščios torielkos. Svečiai daug valgė ir gėrė, bet jokių linksmumų nebuvo, kaip abelnai turi būti per vestuves; visi, rodos, jautėsi esą sunkioj atmosferoje. Jaunikio motina, norėdama nors-kiek pralinksminti, priėjusi prie gerimų staliuko, užklusė: „Na, Pilypai, ar neuzdainuotum mums kokią dainą?“ Kiti svečiai nurodė, kad jos sunus turįs gražų balsą, ir prašė, kad jis padainuotų. Prašė ir Ona su motina. Jaunikis atsisėjo ir diktai pažiūrėjęs į uošvę ir svainę, kokia daina joudviem labius butų atsakanči ir daugiau turėtų vertės — mąstydamas stovėjo, kaip ugnyje. — Ona užsiganėdinusi, ramiai atsilošė krėslė klausyti dainos. Visų svečių veidai atsimainė, matėsi lyg ironija...

Dainininkas apreiškė, kad dainuos „Nuodėmės dainą“. Ištiesęs ranką, jis pradėjo dainuoti:

„Šventa yr' duona ta, kurią
iš žemės traukia
Mūsų kietos rankos, ta, kurią
tik darbas gamina;
Ta, su kuria lig vakarui vaikučiai
laukia
Pareinant tėvo, kurs linksmai
jiems ją dalina.
Kita yr' duona, ką lipšniai
vilioja mus;
Tai duona nuodėmės, ką ugdo
norus nedorus....
Ah, mieli vaikai, n' imkit
nuodėmingos duonos tos!
Vaikeliai mieli, jūs iš tolo
lepalieskit jos!..
Visiems svečiams patiko,
plojo entuziastiškai rankomis.
Jaunojo tėvas net sušuko:
„O kaip puikiai!“

Virėja voliojo rankose, stovėdama tarpduryj, kšniuką duonos, apžiūrėjęs ji, mąstydamas: „gal ir tas jau negryno darbo!“... Ponas Couvertain sumurzgėjo sau po nosia: „kaip gerai dainuoja!“ Tetulė Lamoudois net pradėjo ašaras šluostyti su skepetaite... Jaunikis vėl apreiškė: „antras punktelis!“

Pradėjo dar su didesne energija dainuoti:

„Kaip yr' pažeminta dušia
skurdaus senelio,
Kurs ant galvės maldauja
duoną bent kšnelio,
Bet kaip žemiau da stovi tas,
kurs dirbt galėdams,
O mint' iš triuso artymo, sau
smagučiuos gulėdams!
Kurs veltui elgetauja, apva-
gia senus, silpnus,
Ir apvagia darbais apsun-
ktus darbininkus!
Bėda tam, kurs tą tinginys-
tės duoną pamylės!
Vaikeliai mieli! nieks iš jūs
lai jos nepalytės!

Svečiam teip patiko, kad jie visi prisidėjo dainuoti: moteris ir vyrai sykiu. Tetulei su jaunąja dar labiau ašaros riedėjo per veidus. Senis Faille giliai tik dusavo; jaunojo tėvas turėjęs kšnių duonos rankose, numetė ją ant vidurio stalo. Virėja su tuo pačiu duonos grumuliuku stovėjo nuliudus ir ašaros jai krito ant tos duonos kšnio...

Ponas Couvertin paaikino, kad tai čia sveika ir naudinga, girdi — ne teip, kaip koki ten kvailys juokai...

Šeimininkė Ona buvo visai sunervuota, bėgo tai čia, tai tą, savo seserei ištiesia net pabučiuoti ranką, jos vyrą šnekina, tiesiog pati nežino ką veikti..

„Ir tu, puikiųjų suknių padori siuvėja,

Ah, neklausykite tų pagundų nelabųjų!

Nemesk tu, vargšė, adatos!

Buk laime ir gėrybe vien tėvų senųjų.

Dainavo drauge du tarnai ir senis Tuochard.

Ona visai išbalo ir nuleido akis.

Jaunasis dairėsi į visas pušias, kur truputį prasivėditi.

Virėja lyg persigandusi paleido iš rankų duoną, nes ji yr' užnuodyta....

Ponas Couvertain, norėdamas palengvinti šeimininkės padėjimą, paaikino, kad paskutinės eilutės esą buvo per daug skaudžios....

Senis Faille, paraudonavęs, kaip burokas, dairėsi tik apie save.

Šeimininkė Ona su ašarų pilnomis akimis ir gaudžiu balsu liepė tarnams: „Sampano tuojuos paduokite!“

Vel visi nusiramino išgėrę, veidai atsimainė.

Svečiai gėrė ir kando, tik tai vienas senelis Tuochard nieko nedarė, jis tik vis voliojo nusitvėręs kšnių duonos, parodęs jį savo kaimynui, balsiai pats viens uždainavo:

„Ah, mieli vaikai, nejudjkit, neimkit duonos tos!“

Prisidėjo paskui visi veselinkai ir smarkiai uždainavo:

„Ah, mieli vaikai, jūs ištolo nepalieskit jos.

Ir tu, puikiųjų suknių padori siuvėja,

Ah, neklausykite tų pagundų nelabųjų!

Nemesk tu, vargšė, adatos!

Buk laime ir gėrybe vien tėvų senųjų.

Ar turtai džiaugsmą, laimę kokią tau suteiks.

Jeigu ant myrio lovos tėvs tave prakeiks?!

Tai gėdos duona:—akmeniu pastosi tū nuo jos!

Ah, mieli vaikai, ah, nejudjkit duonos tos!!

Aukos.

Revoliucijos reikalams.

Coal Centre, Pa. L. Grigutis, A. Kvederaitis, T. Bernatavičia, M. Boguta,

Ad. Batvinskis V. Tibotas, J. Cegelis, P. Motiejunas, A. Jaccavičia, J. Kamarackas, Vinc. Aimanavičia po 25 c.; S. Senkevičia 50 c. Atitraukus kankiniams \$1,55, lieka \$2,00
Buvo \$18,55

Viso labo yra \$20,55

Kankiniams.

Coal Centre, Pa. Per A. Kvederaitį \$1,55

Green Ridge, Ill. J. Buraukas 50 c.

(Pasargai: „V. L.“ N24 šitie 50 c. pagal aukautojus norą buvo paskirta „Našlaičiams žuvusiųjų revoliucijoj“. Bet kadangi į šitą „našlaičių“ fondą daugiaus aukų nebeatėna, kadangi joks panašus komitetas iš Lietuvos neatsiūkia, kadangi ant galo, kankiniai, uždaryti kalėjimuose nuo visų atskirti ir nuo daugelio apieisti yra ir kaip našlaičiai, tai tuos centus priskiriam prie aukų kankiniams. Red.)

Buvo \$38,24

Viso labo \$40,29

A. Vištaliui.

Palei 13 N. „Vien. Lietuv.“ 1905 m. buvo surinkta \$37,68

Išsiūsta dabar \$36,70

Siuntinėjimas registruotų laiškų ir laikraščių \$1,30

Pakvitavojimas (kopija).

Prašo aukautojai apgarsinti „Vienybėje Lietuvniukų“.

1906 m. kovo mėn. 30 dieną gauja nuo S. Jono Krikštijaus Draugystės Baltimorėje per jos sekretorių—J. Senkų, revoliucijos reikalams \$29,65 (dvidešimts devyni dol 65 ct.) ir anksčiau—16 kovo tų pačių metų £31 ir 10 šil. (trisdešimts viens svaras ir 10šilingų). Teipgi revol. reikalams. Ką šiuomi kvituojuame.

Komiteto sąnarys

L. Vismins.

(Ši kopija apžiūrėta antspaudu, kurio parašas teip skamba: „Lietuvos Socialdemokratų Partija. Revoliucijos Rėmimo Komitetas“.—Priešas „V. L.“ Red.)

Lietuviu tauta

senoveje ir sziandien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

Tuomsyk teip gi kryževiai buvo įpuolę į Lenkiją, ir į trumpą laiką sunaikino 24 miestus ir miestelius, o 3.000 kaimų pavertė į plėnį. Moldavijos hospodarius Aleksandras, gelbėdamas Švytrigėlai, nupustyjo pavietus Sniatyniaus, Galičiaus ir Kamienieco, bet galiausiai per Bučickius tapo išstumtas į už-Dniestrę. Ir Vidzemiai kryževiai pas Naklo tapo sumušti, ir jų maršalkas T. Kroė pateko į nevalę. Pertraukai karės įvykus, kryževiai tep gi grįžo namon, ir rupinosi, kad tik Švytrigėla jų neapleistų ir nepaliktų vienu-vienus dėl atsikeršijimo Lenkams. Veikiai suiminiai liet. Volynijoje ir kryževių sugrįžo namon iš nevalės, apart Rumbaudžio ir Vidzemiai maršalko.

Kryževiai vėl atkėlė klausimą apie karunavojimą didžio kunigaikščio ant karaliaus, ir pats Sigismuntas žadėjo su karuna pributi į Prusiją. Žinoma, Lenkai visaip mėgino vylioti Švytrigėla, jeib tik atitraukti nuo kryževių: tai žadėjo jam Lenkijos karuną po Jagėlos mirties, tai kryževių žemes pasidalinant, dalį jų Lietuvai atiduoti, o jeigu nesisektų didį kunigaikštį patraukti prie savęs, tai žadėjo nuo jo atsikratyti, nors nuodais ar kiteip. Tačiau Švytrigėla netikėjo Lenkams ir matė, kaip jie nori Lietuvą paversti į Lenkijos provinciją, ir todėl nekentė Lenkų iš gilumos širdies. Todėl jis artinosi prie kryževių kaipo nedraugų Lenkijos. Lenkai-gi vienval grasino atkeršysę kryževiams, kurie dabar prašė Švytrigėlos, idant apsaugotų juos nuo karės ir išglobtų paleidimą Vidzemiai maršalko iš nevalės. Tuomi tarpu Lenkai rinkosi į seimą Parčove ir rengė pasalybes dėl Švytrigėlos, Lietuvių ir kryževių atstovų. Moldavų-gi nenorėjo su visu prisileisti; tad Švytrigėla su Lietuviais ir kryževiais ten nevažiavo, ir seimas tapo pertrauktas. Pats Švytrigėla rašė zokono didmistriui: „Kada karalius Vladislovas laiko nevalėje mano maršalką Rumbaudį ir ant mano žodžio nenori paleisti, o tik ant pasiūlymo manų pavaldinių, kaip-gi jam galima pasitikėti dalyke, kur einasi apie atvangumą mano ypatos, jeigu jis teip mažame dalyke neišsitiki“. Teip pat susivaziavimas delegatų Lucke neįvyko, Lenkams nenorint prileisti kryževių ir Moldavų prie sątaravimųsi. Lenkai Podolijoje ėmė traukti kariūmenę į kruvą, o Prusuose perėję per Vyslą nudegino Senąjį Torunių, kuomet Jagėla vienval klabino Švytrigėla, idant pamestų draugavęsi su kryževiais. Šitas-gi parengė susivaziavimą—savo atstovo Gedigaudo, Vilniškio vaivado, plenipotentų kryževių, ir Bagužio, plenipotentų Moldavijos vaivados, Elijo. Jis teip-gi sątaravosi su vienu iš Mozurijos kunigaikščių. Į tą tarpą Vilniuje kunigaikščiai Odojevo prisiekė jam paklusnumą. Po tam pats Švytrigėla Christmėmelyje atnaujino su kryževiais sądora pereitų metų, ir unija tapo nutarta 15 d. gegužio 1432 m., ant kurios abipusiai pasirašė ponai, bajorai, vaikai ir miestai. Švytrigėla norėjo prie tos unijos pritraukti Rygos archiepskupą ir Tėrbatos vyskupą, bet tam priešinosi Vidzemiai landmeisteris. Jagėla, išgirdęs apie tą traktatą, pro-

testavojo, ir sutarta tapo ant šv. Mikolo susivaziuoti pas Torunių galvoms trijų viešpatysčių. Lenkai-gi vėl ėmė rengtiesi į karę prieš kryževius, bet Švytrigėlai subaudus nutilo. Iš tiesų Švytrigėla per daug broliavosi dabar su kryževiais; jo dumčiumi buvo guvus Henrikis Holt, ir nuo jo neatsitraukė agentas Reibenitz, vaitas iš Bratjan: abudu valdė Švytrigėla, kurs turtus Vytauto surinktus arba pats praleido arba jo žmona pralėbavo.

Tuomi tarpu seserėnas, jaunasai Ziemovitas iš Mozurijos, atkakęs į Vilnių, pranešė, kad Lenkai neilgai apkantos Lietuvos uniją su kryževiais, kad jie parubežines pylis drutina ir ten įgultines daugina. Švytrigėla jieškojo pagalbos pas ciesorių Sigismuntą ir pas did. kniazių Vosylių Vosylevyčių, bet nuo abiejų negavo daugiaus nieko, kaip vien žadėjimus. Delegatai trijų viešpatysčių 10 d. rugpjūčio 1432 m. susivaziavo pas Torunių, ant salos Vysloje Ostroviac, ir ten tapo pailgintas ginklų sudėjimas ant nepaskirto laiko, o pretensijas visų pusių žadėta apšneketi vėliaus, kitam susivaziavime, liet. Brasčiuose. Bet Jagėla, pagal savo papratimą, padarė alyvos šakutę į nuodus: Lenkai jau buvo surengę suokalbi prieš Švytrigėla; į tą suokalbi įtraukė kunigaikštį Simą Lengvenį ir Aleksį Vladimirovyčių, kunigaikštį Kyjevos, teip gi Novogrodko vaivada Petrašką Mentigirdavyčių ir Vilniaus storatą Gožtautą. Lietuvos senatorius ne sunku buvo prisivylioti, nes jie, atitolinti nuo dvaro ar neturėdami pasitikėjimo, nemylėjo savo valdymiero. Jagėla pasiūlė Lietuvos sostą Zygmantui, sunui Keistučio, broliui Vytauto, kurs nekentė vokiečių, o dabar, atkakęs į Lietuvą, prisikalbino kunigaikščius Alšeniškius ir rinko kariūmenę beveik po akių Švytrigėlos. Tasai česnis mylintis viešpats pokyliavo su pačia ir visu dvaru Ašmenėje, kur turėjo didelį palocių. Zygmantas, suokalbininkus vedinas, nakčia 17 d. rugpjūčio 1432 m. iš Alšėnų ištraukęs, teip laviai užgulė ant Ašmenės palociaus, jog viską, kas ten buvo, paglemžė: kancelariją, regalias, pačią did kunigaikščio turtus, visą dvarą. Vos pats Švytrigėla su Mantvydu, vaivada Vilniaus vadu gvardijos, iš Totorių susidedančios, su 14 arklių paspėjo pasmukti ir nukako į Polocką. Tad Zygmantas ėmė valdyti Lietuvos viešpatystę: Lietuviai su džiaugsmu priėmė Zygmantą.

Švytrigėla, nors trumpai viešpatavo, rupinosi vis-gi ir apie naminius šalies reikalus, ypačiai didino rinkliavas nuo rusiškų pirklybos miestų; su užrubežiu palaikė pirklybos susinesimus per privilegijuotus svetimžemius: su Silėzija, su Gedana ir k. Novgorodėnams ir Pleskavėnams suteikė liet. kunigaikščius. Ypatingai Švytrigėlai rūpėjo, kad pirkliai iš svetur galėtų atvangiai vazinėtiesi netik po Lietuvą, bet ir Lenkijoje bei Mozurijoje.

Zygmantas I Keistutaitis (1432–1440).

Zygmantui apėmus Lietuvos valdžią, veikiai Jagėla išsiuntė į Garteną 7 kamisorius, kur turėjo nuvykti ir zokono paslai dėl žadėtų suderybų: mat velytina buvo vokiečius atitraukti nuo rėmimo Švytrigėlos. Zygmantas, už pakėlimą jo į did. kunigaikščius, ir liet. senatoriai padarė dabar 15 d. spalio su Lenkais tokią sutartį: Zygmantas, gavęs Lietuvą iš rankų Jagėlos, prižada nuolankumą karaliui ir Lenkijai, ir jam

(Toliaus tęs.).

Apgarsinimas.

BALTIMORE, MD. 215 S. Paca street, antros durys nuo Dover str. priešais Columbia Avenue Tapo atidarytas LIETUVISKAS STORAS vyriškų ir moteriškų drapanų viršutinių ir apatinių. Taip gi laikom visokio aukšto, aptūvonų, raikščių, staltiesių, lietsargių (ambrilių), spilkų, knypkių ir daugybę visokių daiktų kas tik yra reikalinga vyrams, moterims, merginoms ir vaikams. Užprasom lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti į mūsų naują štorą, o tikimės kad busite užganėdinti.

A. J. KARALIUS

ir J. TAMASAUCKAS.

215 S. PACA STREET.

P. S. Sunešitai drapanas priimam ir perlaudam į Laundrea.

Susirinkimai.

Worcester, Mass. Čia yra rengemas visų draugysčių seimas ant 27 d. Gegužės nedėlioje 2 val. po pietų svetainėje Sen. Jan Bever Hall 9 str. Teiks visi susirinkti, kurie tik į draugystes prigulit. Draugysčių delegatai buvo susirinkę 22 Balandžio ir nutarė ant minėtos dienos 27-tos Gegužės. Kurių draugysčių delegatai nedalyvavo, tai teiks dar dar pribut ant seimo. Turi delegatai iš kiekvienos draugystės paduoti mandatus ir gerai pastatyti savo mierius.

T. M. Dr. Delegatas.

Balius, Balius ir Teatras!

Nev Haven, Conn. D. L. K. Vitauto dr-tė parengia labai iškilmingą balių ir teatrą po vardu „Amerika Partyje 3 aktuose, tarpe aktų bus tautiškos dainos ir deklamacijos. Atsibus 30 d. Gegužės, 1906 m. 193 Wavster str. Garmon Hall. Balius prasidės nuo 2 po pietų ir trauksis iki 2 val. nakč. a. Muzikantai grajys geriaisi, puikiausius maršus ir šokius, ant 7-tos prasidės teatras. Įžanga 25, 35 ir 50 c. Užprasom aplinkinius ir vietinius, lietuvius ir lietuvaiteis. Susirinkit konoskaitlingiausiai ant tokió iškilmingo kermošiaus.

Užprasom *Komitas*.

Pajieszkėjimai.

Pajieskau savo tikro švogerio Juozo Ramškevičiaus Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Kaupiškų gūno ir kaimo. Apie 15 metų kaip Amerike turiu svarbų reikalą, meldžiu atsišaukti ant šio adreso:

Ant. Zuikis

1 Fairbank Place

Philadelphia, Pa.

Reikalingas vyras dirbt ant lietuviškos farmos, išmanantis farmos darbą pagal amerikonišką madą. Darbas visada, vasarą ir žiemą. Užmokestis gera, gyventi linksma, ba visai arti prie miesto. Taip gi reikalinga ir mergina prie namų darbo. Norinti pasinaudoti iš šitos progos, atsišaukit ant šio adreso:

G. Rimkevičius

215 S. Paca str.,

Baltimore, Md.

Reikalingas kriaučius kostumierskam darbui, bruslotams, kelinėms ir žiponams siuti. Atsišaukit ant adreso:

A. J. Šmanta,

171 N. Main str. Pittston, Pa.

Reikalingas kriaučius, siuti kelines ir bruslotus. Atsišaukite tuojuos ant šio adreso:

J. Simokaitis,

217½ E. Main str.

Plymouth, Pa.

Vagis!

Alomas Sulauckas čiu vadinosi Sunekis, 25 metų senas, geltoni plaukai, be usų, tur raudoną palei antakį anglią perkirsta, penkių pėdų ir pusės augščio. 4 dienas geguzio atplėšias kuperėlių, pavogė \$80,00 ir išlumė. Gaus \$5000 nagradas tas kuris duos žinią apie jį ant šio adreso:

A. Barysa

1621 Church Ave.,

Seranton, Pa.

Priedermės pildymas.

„Gyvenime“, sako Humboldt, „yra verta ypatingo paminėjimo, jog kada mes nesirūpinam perlaug apie lainę ir nelaimę, bet atsiduodam pildymui priedermės, tad laimė ateina pati— ji pakyla iš gyvenimo rūpesčių ir kentėjimų.“ Daugelis žmonių tolydžio rūpinasi apie savo sveikatą ir jų šeimynų, bet, rodos, užmiršta tą, jog jų priedermė įvyt tokį vaistą, kuris gelbėtų visokiuose atsitikimucse. Trinerio Amerikoniskasis Elikysras Kartausiaus Vyno visados suteiks apetitą ir stiprumą, ištaisys organus ir išvalys kraują. Visada netekus apetito, kada liežiuvis aptrauktas, jauti nerviškumą, galvos sūpėjimą, tuojuos vartok tą gamtišką vaistą padarytą iš vynuogių ir žolių.

Gaunamas visose aptiekose arba pas pabraką, Joseph Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Maurer's Rat-and Roach-Paste

privilioja žvėnas vabalus savo kvapenu: jie jį ēda ir tuojuos stumpa.

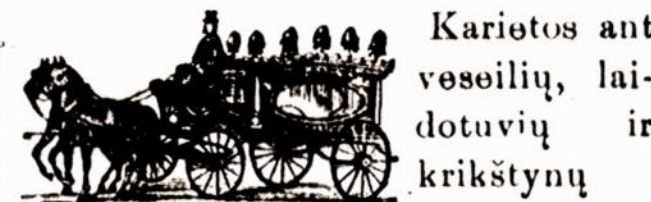
MAURER'S INSECT FOWDER tikrai naikina biakes, skruzdėles, mušes, sandis. Parduodama tik bonkos. Aptiekose arba pas

D. Maurer and Son, Philadelphia

Naujas Telephonas No. 8208.

Jonas Dzedolikas

LIETUVISKAS GRABORIUS.

Karietos ant veseilių, laidotuvių ir krikštynų

Vezimai perkrustymui ir t. t.

Laikau **HOTELI**,

visokių gėrymų, kalpo tai: visokios artelekos, vyno skanaus alaus, porterio ir kvėpenčių cigarų.

455 Main st. KINGSTON, PA.

Farmos ir darbai!

New Yorko Stėite lietuviška kolonija da turi jie kelias-dėšimtis farmų ant pardavimo, nekurių prekių čia įdedam: 40 akrų farma už \$800, 99 akrų farma už \$1000, 199 akrų farma už \$1650, 133 akrų farma už \$1700 ir kitos visos farmos su trioboms reikalingoms ukinjystei, parsiduoda ant lengvų išmokesčių, dėl artesnių žinių rašykite pas čionykščius lietuvius farmerius įdedami už 2c. markę dėl atsakymo.

GEO. KLEEK & CO.

Poolville, N. Y.

Lietuviškas advokatas,

Tamas Butkevychius iš Nanticoke, Pa. pabaigęs universitetą atidarė ofisus šiose vietose: 16 N. Eranklin str. Wilkes-Barre, Pa. ir 3 Keyston Bldg Nanticoke, Pa. Lietuviai kurie turėsit kokį reikalą, kreipkitės pas savo tautietį Tamą Butkevychių.

Jon Wasczila,

Pasiuva puikiai drabuzius ant visokių madų, kaip vyrams taip ir moterims siutus.

Reikale meldžiame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo.

Jonas Vasczila

E. 14 st. and Walnut st.

BERWICK, PA.

— LIETUVISKAS KRIAUCIUS —

Kaz. Milišauskas

285 E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Padaro steliuotus siutus pagal naujausią madą, puikiai tinkamus dručiai ir už prieinamą prekę. Senus siutus pertaiso ir iščystija. Darbas visados atsakantis kiekvienam patiks.

Nerviszki Vyrai.

Vyrams reikalaujantiems pagalbos prisilinsti kopija garsaus recepto dykal. Ne O. O. D. ne apgavimus vaistus, tikrai recepta.

Persikalkite szia pasarga
ATSAARGIAI.

Ši pasarga yra vyrams suglautos nerviškos sistemos, kurie per savo jaunystes klaidas ja papildė Klausykite mano patarimo. Sustokite bande patentaotus apgavimus vaistus, elektriskus dirzus, „specialistus“ ir kitus netikusius be vertės gydymus. Nuo diržu nepagysite o nuolat vartodami vaistus sunaikysite pilvo žiebczlojima, užnubinsite visa sistema ir padarysite savo ligą neizgydoma.

Daug metų aez kentėjau savo jaunystes klaidas, nerviškuma, naktinius tekejimus, atoka vyrizkumo, silpna atminty, atoka ambicijos, neramuma, gedinguma, stremu skaudejima, vėatiny nusilpima ir t. t. kaip palkszas pirkau ir vartojuo visokias patentaotas gydoles ir vėika ka tik lez-girdes. Ant galo buvau priverstas vaziuoti in Europa pagalbos įieszkot pas garsu daktara, kure mane ir lezgyde.

To daktaro recepta, pagal kuri man valetel buvo uzrasztyti, aez ir dabar turiu pas save. Kaip tai sunku yra pagyti nuo tu ligu aez zinau lez patyrimo, todėl aez noriu ir kitus pagalbeti. Kas man apraszys savo liga, aez jam pasiunsi uzpe-czetytame lalezke to recepto kopija su patarimais dykal. Aez jau gavau szimtus lalezku lez vėiu szios szalies kraazte nuo vyrų, kurie raszo kad imdami vaistus pagal szy recepta visizskai pagijo, telp kaip ir aez.

Recepta uzrasztyti stiprus bet nevodngi valetai ir receptas telp parazytas kad valetus galma gauti kiekvėnoje geroje aptiekoje už mažus pinigus. Gavo recepta, jei nenoresite patys eiti in aptieka uzateliuot valetus, tai paraszykite man, o aez jums juos czia Chicagoje pasirupinsiu ir prisinsiu. Aez neunczlu C. O. D. kad lezviluoti nuo jus pinigus, arba par luoti jums valetus, kuru jus nenorite. Jeigu patemysite mane kame nors netešingu, galite tai pagarsztyti szitate pacziame laikrasztyje.

Ši pasarga gal nebus daugiau garsinama, taigi raszkykite man szilandien, o gausite to recepto kopija ir reikalingus patarimus dykal tuojuos. Szypasulijima aez galiu atikti be jokiu jums kasztu.

Adresuokite:

C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.